

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Федоренко О.О.</i>	РОЛЬ КІНЕМАТОГРАФУ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	160
<i>Федько О.Ю.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»	161
<i>Фурик О.О., Рябокони Ю.Ю., Саліонов В.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ	162
<i>Філіпенко І.І.</i>	ПІДГОТОВКА ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛІСТА-ІНОЗЕМЦЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ	163
<i>Якутіна Т.Г.</i>	ФАКТОР ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ОНЛАЙН В ЗДМУ	165

СЕКЦІЯ 7.

МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Вітюк І.К., Власюк К.А.</i>	СТРАХ СМЕРТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	167
<i>Власенко Ф.П.</i>	СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	169
<i>Гарбар Д.Ю.</i>	ВІЙНА І ВІДЧУТТЯ РУЙНАЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ	171
<i>Кандибей В.К.</i>	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЛОГОТЕРАПІЇ В.Е.ФРАНКЛА ПРИ ПРОВЕДЕННІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	173
<i>Левченко С.В.</i>	ДІАЛЕКТИКА ВІЙНИ: СТРАХ/ВІДВАГА, ВТРАТИ/НАБУТТЯ, ВОРОГИ/ПОБРАТИМИ	176
<i>Логвиненко М.В.</i>	МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	178
<i>Коваленко М.В.</i>	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	179
<i>Ковтун Н.М., Ковтун Ю.В.</i>	СМІХ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ СЕБЕ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ІНТЕРНЕТ-МЕМІВ)	181
<i>Корсак К.В., Корсак Ю.К.</i>	ІНФОГРАФІЧНА НООПРОПОЗИЦІЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	183
<i>Овчаренко Л.С., Чакмазова О.М., Вертегел А.О., Редько І.І., Андрієнко Т.Г., Кряжев О.В., Самохін І.В.</i>	ВИКЛИКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ-СПЕЦІАЛІСТА В УМОВАХ ВІЙНИ	185
<i>Старчук Є.О.</i>	ЛІКАР В УМОВАХ ВІЙНИ – МІЖ ЖИТТЯМ ТА СМЕРТЮ	187

СЕКЦІЯ 8.

МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ

<i>Андрюкайтене Р., Воронкова В.Г., Нікітенко В.О., Олексенко Р.І.</i>	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЦИНИ У КИТАЇ	189
<i>Бутченко Т.І.</i>	ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	191

МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Логвиненко Марія Володимирівна,
заочний аспірант кафедри медицини катастроф,
військової медицини та нейрохірургії,
Запорізький державний медичний університет
Науковий керівник - д.ф.н., професор Утюж І. Г.*

Вже майже рік триває повномасштабна війна розв'язана російською федерацією на території України. Майже рік медицина в нашій країні знаходиться на рейках війни. Кожен медичний центр, який має можливості, працює на повну силу, більшість хірургів знаходяться на межі людських можливостей. Тижневі чергування, життя у лікарні заради порятунку бійців та цивільного населення.

Українська система охорони здоров'я серйозно постраждала від повномасштабної війни. Руйнування медичної інфраструктури, неможливість дотримання стандартів профілактики та повноцінних протоколів лікування, нестача медичного персоналу в деяких районах, порушення логістичних мереж перешкоджають своєчасному та повному забезпеченню населення медикаментами.

За даними ООН, станом на 24 серпня 2022 року підтверджено 473 напади на медичні заклади, в результаті яких загинуло щонайменше 98 осіб і ще 134 отримали поранення; пошкоджено понад 927 медичних закладів, з яких понад 400 опинилися на тимчасово окупованих росією територіях; 123 об'єкти були зруйновані повністю [1].

Ворожі обстріли та вимушене переміщення населення призвели до втрати медичних установ і персоналу лікарень.

Дисбаланс медичних ресурсів стає все більш помітним, враховуючи, що значна кількість людей переїхала всередині країни і виїхала з неї, а попит на медичні послуги сильно варіюється від регіону до регіону.

Через повномасштабну війну з країни виїжджають не лише пацієнти, а й лікарі, які переїжджають в інші регіони. Однак, за даними Міністерства охорони здоров'я, з країни виїжджає менше 1% лікарів і значного відтоку фахівців не спостерігається [1]. Окрім лікарів виїжджають і представники середнього медичного персоналу – медичні сестри, що також значно ускладнює роботу стаціонарів.

Водночас відбувається перерозподіл фахівців всередині країни: з 24 лютого понад 3600 лікарів-переселенців знайшли нову роботу [1].

Зростання витрат, логістичні перебої та пошкодження інфраструктури ускладнюють доступ до базових послуг для дедалі більшої кількості цивільних осіб.

Що стосується доступу до ліків, то загалом кожен п'ятий (22%) не мав доступу до необхідних йому ліків [2]. На тимчасово окупованих територіях та в зонах активних конфліктів цей показник зростає до кожного третього.

Типи ліків, які найчастіше згадуються як важкодоступні

- Антигіпертензивні препарати (49%)
- Знеболювальні (41%)
- Седативні засоби (33%)
- Антибіотики (32%).

Основними причинами неотримання ліків є високі ціни (84%) та відсутність ліків в аптеках (46%).

Дефіцит донорської крові та її компонентів залишається гострим. Необхідність створення запасів крові в різних установах, що надають медичну допомогу пораненим військовослужбовцям і цивільним особам, неможливо переоцінити, оскільки мінно-вибухові поранення призводять до масивної крововтрати. Навіть у воєнний час інші причини сильної кровотечі не зникли, зокрема, невідкладні операції через побутові травми, дорожньо-транспортні пригоди, онкологічні захворювання та ускладнені пологи.

Війна завжди була рушійною силою в медицині. На жаль, зараз це саме так.

Сьогодні рівень медичного обслуговування набагато вищий.

Практичний досвід лікування бойових травм, який розпочався у 2014 році, невпинно зростає з кожним днем, так само як і кількість поранених військових та цивільних. Це можливість для українських лікарів перейняти досвід закордонних колег та отримати мультидисциплінарну підтримку для комплексного вирішення складних випадків.

Міністерство охорони здоров'я у співпраці з Європейською Комісією забезпечує безкоштовне медичне транспортування до безпечних регіонів України та за кордон осіб, які

потребують високоспеціалізованої та реабілітаційної медичної допомоги, недоступної за місцем проживання. Українці, які тяжко хворіють або отримали поранення внаслідок війни, можуть подати заявку на участь у програмі медичного транспортування.

Незважаючи на війну в Україні, медична реформа, розпочата у 2017 році, триває. Уряд затвердив основні напрями реалізації програми медичних гарантій на 2023 рік [3]. У новому році програма медичних гарантій зосередиться на потребах пацієнтів, спричинених війною. Окремі пакети будуть надані медичним закладам в окупованій зоні та зоні бойових дій.

З огляду на особливості бойових поранень, таких як стійкі порушення опорно-рухового апарату, травматичні ампутації та неврологічні розлади, основна увага в програмі медичного страхування на 2023 рік приділяється реабілітаційним послугам та протезуванню.

Особлива увага також приділятиметься програмам психічного здоров'я, оскільки війна та постійні повітряні тривоги є стресом для всіх. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) також робить свій внесок у Національну програму психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, започатковану Першою леді України для надання допомоги цивільному населенню. За оцінками ВООЗ, за останніми оцінками що приблизно 10 мільйонів людей наразі мають ризик розвитку низки психічних розладів, від сильної тривоги та стресу до посттравматичного стресового розладу [2].

Список використаних джерел

1. Ресурси системи охорони здоров'я в умовах війни, жовтень 2022, www.niss.gov.ua
2. Accessing health care in Ukraine after 8 months of war: The health system remains resilient, but key health services and medicine are increasingly unaffordable, WHO <https://www.who.int/europe/news/item/24-10-2022-accessing-health-care-in-ukraine-after-8-months-of-war--the-health-system-remains-resilient--but-key-health-services-and-medicine-are-increasingly-unaffordable>
3. Як реалізовуватиметься Програма медичних гарантій у 2023 році, Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/news/yak-realizovuvatymetsia-prohrama-medychnykh-harantii-u-2023-rotsi>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Коваленко Марина Вікторівна, студентка 1 курсу спеціальності "Фізична терапія, ерготерапія" другого (магістерського) рівня вищої освіти, Навчально-науковий інститут фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Лубни, Полтавська область, Україна

За підрахунками дослідників, 10% мешканців планети мають порушення функціонування. Щороку серед людей стає на 30 мільйонів більше осіб, які отримують різні ураження та каліцтво. На основі останніх тенденцій вчені спрогнозували, що на початку XXI ст. кількість людей з інвалідністю досягне одного мільярда. Закономірно, що інвалідність стала всесвітнім соціальним явищем, яке потрібно вивчати та впроваджувати необхідні заходи для його подолання. Процесом, який спрямований на забезпечення людям з порушеннями функціонування досягнення і підтримку їх оптимальних фізичного, психічного, інтелектуального, чуттєвого, а також соціального рівнів діяльності, які б сприяли досягненню вищого рівня самостійності є реабілітація. [1]

Реабілітація є актуальною і соціально значущою складовою сучасної медицини. Аналіз останніх публікацій по проблематиці надання допомоги особам з обмеженими можливостями життєдіяльності, свідчить, що значно назріли питання необхідності удосконалення підходів, методів і технік фізичної терапії, оцінки їх ефективності [2].

Із введенням в Україні воєнного стану з 24 лютого 2022 року внаслідок активних бойових дій значно зросла кількість мінно-вибухових травм. З появою великої кількості поранених та травмованих військовослужбовців проблема якісного функціонування системи фізичної терапії стала актуальною.

За визначенням комітету експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я медична реабілітація є активним процесом направленим на досягнення відновлення порушених функцій, або оптимальна реалізація фізичного, психічного і соціального потенціалу людини з інвалідністю та його соціалізація в суспільстві. Згідно міжнародної класифікації Всесвітньої організації охорони